

A

1-178

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1902. április 24-en Nagyváradon

SZABÓ KÁROLY esperes és RITOÓK ZSIGMOND egyház-
megyei gondnok kettős elnöklété mellett tartott

rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :

A Z EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMEN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1902.

A

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1902. április 24-én Nagyváradon

SZABÓ KÁROLY esperes és RITOÓK ZSIGMOND egyházmegyei
gondnok kettős elnöklete mellett tartott

rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :

AZ EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1902.

JEGYZÖKÖNYV

felvételű Nagyváradon, 1902. április hó 24-én a bihari ev. ref. egyházmegye tavaszi rendes közgyűlése alkalmából.

Jelen voltak:

Szabó Károly esperes és *Ritoók* Zsigmond egyh. megyei gondnok kettős elnöklete mellett:

1. *Tisztviselői kar*: *Biró* János, *Csillag* Lajos, *Szemes* László, *Nádudvari* Lajos ugy is mint egyházmegyei gyám- és közpénztárnok, *Csák* Máté egyházi, — *Kiss* Elek, *Hegyesi* Márton, *Miskolczy* Árpád, *Szunyogh* Péter világi tanácsbírók, dr. *Thury* Kálmán egyházmegyei ügyész, *Tatár* Zoltán világi-, *Zsigmond* Ferencz és *Sulyok* István egyházmegyei jegyzők.

2. *Lelkészi kar*: *Bugyi* Sándor, *Bugyi* Mihály, *Rigó* Lajos, *Szalay* Pál, *Bokros* Benedek, *Bedő* Károly, *Surányi* Lajos, *Lévai* Mihály, *Zagyva* Gyula, *Leelőssy* István, *Holkó* József, *Sziky* Ádám, *Borsos* István, *Falusi* Károly, *Nánásy* Imre, *Józsa* Gábor, *Veress* István, *Hegedüs* Ferencz, *Doma* Gyula, *Szigeti* Elek, *Bethlendy* Sándor, *Csernák* Béla, *Vadon* Miklós, *Háger* Miklós, *Bögös* Lajos, *Konrád* Géza, *Keresztesi* Károly, *Major* Gyula.

3. *Tanítói karból*: *Engi* Ferencz, *Eszenyi* Károly, *Telegdi* Károly, *Juhász* Károly, *Balogh* István stb.

4. *Egyházak képviselőiben*: Dr. *Várady* Zsigmond nagyváradi főgondnok, *Szöke* Imre ártándi-, *Haraszti* Mihály m.-keresztesi-, *Vékony* Sándor bojti-, *Kiss* István nagykereki-,

Bihari Sándor h.-k.-pályi-i, Székely Mihály fugyi-i, Debreczeni János m.-telki-i, Tóth Lajos csatári-, Bodó Mihály h.-k.-ujlaki-i, Piski Mihály siteri-i, Fekete János pósalakai-i, Szücs István k.-szántói-i, Bihari Sándor h.-k.-száldobágyi-i gondnokok, Telegdi József telegdi főgondnok.

Ezekén kívül számos hallgatók.

1. szám. Esperes Istenhez emelt buzgó könyörgés után, meleg szavakban megemlékezvén arról, hogy egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnoka épen tíz évvel ezelőtt állíttatott a nagyváradi kir. ítélő tábla élére — s ezen alkalomból reá a gondviselés aldását kérve:

a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

2. szám. Olvastatott az esperesi időszaki jelentés, a mint következik:

Nagytiszteletű s Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházainkról általában megnyugvással jelenthetem hogy békességben élnek, sok akadályokkal küzdve, lassan ugyan, de folytonosan előre haladnak a fejlődés útján.

A vallásos erkölcsi élet kielégítő, sőt a mennyiben a szektáskodók újabb hódítás helyett kevesbednek s egyházaink hithű tagjaiban és vezetőiben, a védekezéshez megkívántató példaadó buzgóságot felkeltették, épen a leginkább megtámadott gyülekezetekben emelkedni látszik.

Rend és béke-zavaró esetek be nem jelentettek. Némely egyháztagok és tanítók közt fölmerült viszály Nagykerékiben és a kügy-pusztai gyülekezetben az egyházmegyei bíróság elé fog terjesztetni.

Tanügyünkről részletes jelentést majd őszi közgyűlésünkhöz fogok terjeszteni, most csak annyit jelentek, hogy a tanítás iskoláinkban megszakítás nélkül folyt, a tanítás szüneteléséről jelentés hozzám sehonnan sem tétett.

2. A múlt évi őszi közgyűlésünk óta, nagy és súlyos veszteségek érték egyházmegyénket, közvetve a szomszéd békés-bánáti és nagy-szalontai egyházmegyék nagynevű gondnokainak elhalálózásával.

Gróf Ráday Gedeon békésbánáti egyházmegyei gondnok a múlt évi november 29-én gondnoki tisztségének 24 éven át, igaz hűséggel és nagy eredményekkel folytatása után

kimult, életének 73-ik évében Budapesten, a kevés ideig tartott jól kiérdemelt földi nyugalomba vonulást örök nyugalommal cserélte föl. Megérdemli, hogy munkás, akadályt nem ismerő hasznos életét kövessük, dicső emlékezetét megőrizzük!

Tisza Kálmán nagyszalontai egyházmegyei gondnok, ki e tisztségét 46 éven át nagy buzgósággal és egyházmegyéjének hálás elismerésével töltötte be mindhalálig hiven, e mellett a dunántuli egyházkerületnek 35 éven át főgondnoka s 10 év óta egyetemes konventünk világi elnöke is volt, ki mint vezéri tulajdonokkal bíró s vallásos érzésekkel teljes hivatott férfiú, már ifju korában, különösen az 1859. évi patens-elleni küzdelemben, nagy bátorsággal egyik vezére lett nemcsak tiszántuli egyházkerületünknek, hanem egyetemes egyházunknak is, a vezéri zászlót egyházunknak és mint 15 éven át kormányelnök magyar hazánknek is javára nagy körültekintéssel és bölcs előrelátással lobogtatá — s egyházunk hajóját a szegénység zátonyai, a hitetlenség és közönyösség, a reakció és ultramontán áramlatok Scillái és Charybdisei között, mint bölcs kormányos vezeté, — f. évi márczius 23-án, egész egyházunk és magyar hazánk méltó bánatára, életének 72-ik évében, bevégezte nagytettekben gazdag munkás életét! Zárjuk sziveinkbe emlékezetét s örökítsük meg azt jegyzőkönyvünkben is, hiszen első sorban a mienk volt O, itt született Nagyváradon, az olasz-i lelkészilak szomszédságában! A nagy halott temetésén személyesen meg nem jelenhetvén, bánatos özvegyéhez részvétíratot küldöttem egyházmegyénk nevében is. Legyen áldott emlékezete mindörökké!

Közvetlen veszteségünk, a lelkészek sorából kидőlt s siriálomra szenderült *Kocsis* József kis-szántói lelkész s lelkész-gyámoldánknek 20 éven át pontos és hűséges kezelője, kinek kezelése alatt pénztárunk, növekedő terhei mellett is, megháromszorozódott! Lelkeszi karunknak tipikus alakja volt a boldogult, kit, bár az ő lakónikus rövidségű mondásaiban, kimélet nélkül s gyakran szembe mondotta a keserű igazságokat, még is igen sokan szerettünk, becsültünk, mert szeretettel teljes szív és nemesen gondolkozó lélek vezérelték. Népes családját nagy részben, s jó nejét

is előbb eltemetve kimult a mult évi deczember 3-án, életének 72-dik évében. A méltó elismerés és számos barátainak szeretete tartsa fent emlékét minél tovább!

Jobb létre költözött a mult évi november 18-án, a tanítótestület Nesztora, Daróczi József h.-k.-ujlaki-i tanító is, ki 66 évig terjedő tanítói működése után 83-ik életévében, előbb elhunyt, mint a számára egyházi felsőbb hatósága által és személyesen is sürgetett — sőt meg is ígért miniszteri segély leérkezett volna! Istennek bölcs jósága, a halál által váltotta meg az elaggott és tehetetlen öreget a földi nyomorúságtól. Vegye el jutalmát, a mi e földön elmaradt, a boldog örökéletben.

3. Változások a következő egyházakban történtek:

Október 17. Furtáról eltávozott *Kovács* János lelkésznek esperesi végelbocsátó adatott.

November 18. Csökmön a II-ik tanítói állomás betöltésére Jezerniczky József okleveles tanítónak, bizonyítványai alapján, a mint az egyház kérte, ideiglenesen esperesi engedély adatott.

Deczember 2. F.-Vásárhelyen, a meghívás után szabályszerűen megválasztott *Sziky* Ádám volt matolcsi lelkész, állomása elfoglalására felhatalmazást nyert.

Deczember 3. Néhai *Kocsis* József lelkészgyámoldai pénztárnok helyett, a pénztár kezelésével *Nádudvari* Lajos közpénztárnok ideiglenesen megbízott.

Január 14. Furtán, pályázati uton szabályszerűen megválasztott *Csernák* Béla volt nagyváradai segédlelkésznek a rendes lelkészséghez esperesi beleegyezés adatott.

Márczius 6. Fugyiban *Munkácsi* György tanítóképezdei I. osztályt végzett növendéknek vallástanítóul ideiglenesen alkalmazása, a lelkész felelőssége mellett, kényszerültségből megengedtetett.

Márczius 10. Kis-Szántón, a meghívás után szabályszerűen megválasztott *Keresztesi* Károly volt jákói lelkésznek új állomása elfoglalásához beleegyezés adatott.

Márczius 28. Pusztá-Ujlakon *Gere* Miklós tanító mellé *Szücs* Kálmán tanítóképezdei II. osztályt végzett növendéknek, segédtanítóul alkalmazása kényszerültségből engedélyeztetett.

4. Fizetés kiegészítésre államsegélyt nyertek: Siter-

ben *Csóka* György leánytanító 445 kor., H.-K.-Ujlakon a II. tanítói állomáson *Benedek* Blanka 700 kor., Pósalakán *Balogh* István tanító 384 kor. — Korpótlékre Siterben *Kolozsi* Géza fitanítónak és H.-K.-Ujlakon *Varga* Béla fiutanítónak 100—100 kor. államsegély adatott.

5. A lelkészkar és tanítótestület köri és egyetemes értekezletein ezen időszakban is működött.

6. Bejelentem, miszerint f. évi január 10-én *Paulai* Viktor volt fogyvásárhelyi lelkésznek, ki innen a kolozskalotai egyházmegyében Gyerő-Monostorra változott — az országos lelkészi gyámintézettel szemben fennálló összesen 101 kor. 10 fill. adósságát közbenjárásomra egyházmegyénk számlájáról a végrehajtóbizottság, a kolozskalotai egyházmegye számlájára írta át. Bejelentem továbbá, hogy az 1895. év óta működő országos lelkészgyámintézet, első segélyét egyházmegyénkben, néhai Kocsis József árvájának nevelési pótlékára, az első évnegyedről 37 kor. 50 fillérben a f. évi márczius 6-án küldötte meg.

7. Néhai *dr. Bacsoni Lajos* debreczeni jeles jogtanár és egyházkerületi világi aljegyző emlékére gyűjtésre kértvén fel: a gyűjtő ívet T. Holkó József lelkész ur kezeihez tettem le, ki az adományokat bejegyezi és átveszi.

8. A felsőbb hatóságoktól leérkezett mindennemű intézvénnyek elintéztettek, a küldemények kézbesítettek s az esperesi hivatal által közvetített pénzek 18.633 kor. 37 fillér összegben, a számadásokat vizsgáló egyházmegyei bizottság előtt elszámoltattak.

9. Az országos közalap 1901. évi „Főtabelláját“ és az „Esperesi Naplót“ megtekinthetés végett a közgyűlés asztalára letettem.

10. A közigazgatást egész éven át 19 körlevélben, több körözvénnyel, 1798 iktatói és 1107 postakönyvi számok alatt intéztem.

Tett eljárásaimnak és intézkedéseimnek jóváhagyó tudomásulvételét s nagyhalottaink emlékének jegyzőkönyvünkben megörökítését kérve

Mély tisztelettel vagyok

Nagy-Kerekiben, 1902. április 20.

Szabó Károly, s. k.

esperes.

A szokott gonddal szerkesztett jelentést a közgyűlés elfogadva, egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja, annak külön intézkedést igénylő pontjaira nézve az alábbi számokban foglalja be határozatait.

3-ik szám. Az esperesi jelentés kegyelettel megemlékezvén azon nagy veszteségről, mely hazánkat s közelebről anyaszentegyházunkat Tisza Kálmán elhalálózásával sujtotta,

A közgyűlés fájdalmas részvételének ad kifejezést s egyetemes ev. ref. egyházunk vezérférfiának emlékét, törhetlen hithűségét, kora ifjúságától utolsó lehelletéig tanusított hű, buzgó eredményekben gazdag munkásságát, igazaink iránt mindig érzett s kimutatott jóindulatát, szeretetét — jegyzőkönyvében megörökíti.

Közgyűlésünk egyuttal megbizsa esperest, miszerint egyházmegyénk fájdalmas részvételét a nagyszalontai egyházmegye elnökségének tolmácsolja.

4. szám. Ugyancsak az esperesi jelentés megemlékezvén a békésbánáti ev. ref. egyházmegye nagyérdemű gondnokának gróf *Ráday* Gedeonnak elhalálózásáról:

Közgyűlésünk az egyenes lelkűsége, puritán jelleme által magasan kitűnt férfiúnak — anyaszentegyházát áldozatkészséggel szerető gondnoknak emlékét jegyzőkönyvében is megörökíti.

5. szám. Ugyancsak az esperesi jelentés megemlékezvén *Kocsis* József kis-szántói lelkésznek elhalálózásáról:

Közgyűlésünk, a midőn emlékét jegyzőkönyvében megörökíti, egyszersmind méltó elismeréssel jegyzi fel a megboldogultnak azon érdemét, melyet kebelbeli gyámintézetünk pénztárának husz éven keresztül hű kezelésében s gondozásában tanusított.

6. szám. Ugyancsak az esperesi jelentés megemlékezvén *Daróczy* József h.-k.-ujlaki ny. tanító elhalálózásáról:

Községgyűlésünk az egyház veteményes kertjében 66 évig hiven munkálkodott férfinak emlékét jegyzőkönyvében megörökíti.

7. szám. Olvastatott az állandó számvizsgáló bizottság jelentése, a mint következik:

I. Szabó Károly esperesi számadása:

Bevétel	18633 kor. 37 fill.
Kiadás	18633 „ 37 „

II. Nádudvari Lajos h. lelkész-gyámoldai pénztárnok számadása:

Bevétel	148325 kor. 25 fill.
Kiadás	137363 „ 61 „

Maradvány 10961 kor. 64 fill.

A pénztár állása volt 1901.

február 1-én 123048 kor. 80 fill.

A pénztár állása volt 1902.

február 1-én 126160 „ 52 „

Szaporodás 3111 kor. 72 fill.

III. Nádudvari Lajos közpénztárnok számadása:

A) Közpénztár:

Bevétel	20209 kor. 68 fill.
Kiadás	19488 „ 89 „

Maradvány 720 kor. 79 fill.

A pénztár állása volt 1901.

márcz. 1-én 14527 „ 80 „

A pénztár állása volt 1902.

márcz. 1-én 14093 „ 59 „

Apadás 123 kor. 51 fill.

B) Tűzkármentesítő pénztár:

Bevétel 614 „ 94 „

Kiadás, a takarékpénztárban
levő 562 kor. 48 fill.-rel

együtt 614 „ 94 „

A pénztár állása volt 1901.

márcz. 1-én 532 „ 14 „

A pénztár állása volt 1902.

márcz. 1-én 562 „ 48 „

Szaporodás 30 kor. 34 fill.

C) Fugyivásárhelyi ev. ref. népiskolai alap :

Bevétel	2964 kor. 98 fill.
Kiadás, a takarékpénztárban levő 2904 kor. 98 fill.-rel együtt	2964 „ 98 „
Szaporodás	69 kor. 21 fill.

D) Lessi lelkész-javadalmi alap :

Bevétel	1880 kor. — fill.
Kiadás, a takarékpénztárban levő 80 és a lessi egyház- nál elhelyezett 1800 kor. val együtt	1880 „ — „
Az alap állása	1880 „ — „

E) Révi missiói-alap :

Bevétel	1429 kor. 44 fill.
Kiadás, a takarékpénztárban levő összeggel	1429 „ 44 „
Az alap állása	1371 „ 44 „

F) Zsákai ev. ref. lelkész-javadalmi alap (gr. Rhédey) :

Bevétel	5060 kor. 40 fill.
Kiadás, a takarékpénztárban levő 4840 kor.-val	5060 „ 40 „
Az alap állása	4840 „ — „

G) Nagytótfalui lelkész-javadalmi alap :

Bevétel	2269 kor. 60 fill.
Kiadás, a takarékpénztárban levő 2267 kr. 60 fill.-rel	2267 „ 60 „
Az alap állása	2267 „ 60 „

H) Egyházmegyei könyvtár :

Bevétel	1329 kor. 96 fill.
Kiadás	1321 „ 46 „
Maradvány	8 kor. 50 fill.
A pénztár állása 1901. évi márczius 1-én	1139 kor. — fill.
A pénztár állása 1902. évi márcz. 1-én	1185 „ 36 „
Szaporulat	46 kor. 36 fill.

IV. Csák Máté lelkész temetkezési pénztárnok számadása :

Bevétel	395 kor. 24 fill.
Kiadás	395 „ 24 „
A pénztár állása betétekből s kinlevő részvény díjakból	272 „ 62 „

Ezen számadásokat tételről tételre megvizsgáltuk s azokat minden tételeikben okmányoltaknak találtuk, tisztelettel indítványozzuk :

1. A gyámoldai pénztári számadás 509. kiadási tétele alatt szereplő Szappanos Zsuzsánna-féle 64 kor. 20 fillér bánatpénz, a hivatalos iratok tanúsága szerint részben befolyván, az e czimen felvett 46 kor. 60 fill. a bevételek között szintén felveendő lett volna, miért is ezt a 46 kor. 60 fillért a bevételek közé felvenni s a számadást ekként helyesbiteni véleményezzük.

2. A gyámoldai pénztári számadás készpénz maradványa czimén 10961 kor. 64 fillér van feltüntetve. Ebből betéti könyv szerint el van helyezve 10168 kor. 80 fill. E számadás különbözet úgy az 1. pontban említett 46 kor. 60 fill. különbözet a néhai Kocsis József volt pénztárnok idejéből származván, e két összeg mint követelés fedezetet talál a néhai Kocsis József birtokában talált megfelelő értékű, de tkvi bekebeleztetéssel nem biztosított kötvénybeli követelésekben. A pénztár javára mutató 839 kor. 44 fill. hiányt tehát bevételezni indítványozzuk a függő kölcsönök mielőbbi behajtása útján.

3. A gyámolda-pénztár kötvényei közül 12 darab az előbbi pénztárnok és ügyész működése alatt elkallódván, azoknak felkeresése iránt az egyházmegyei ügyész felhivandó.

Ezek után indítványozzuk, méltóztassék Nagyt. Szabó Károly esperes, Nádasdvari Lajos köz- és h. gyámoldai- és könyvtári- és Csák Máté lelkész temetkezési-pénztárnokoknak az 1901—2. évi számadások terhe alól, a szokásos fenntartás mellett, a felmentvényt megadni.

Van szerencsénk végül az egyházmegyei tanító gyámoldai-pénztárnak már megvizsgált és helybenhagyott számadását ide csatolva, tudomásvétel végett bemutatni, mely szerint :

az 1901. évi összes bevétel .	1909 kor. 73 fill.
az „ „ „ kiadás .	1903 „ 51 „
Maradvány .	6 kor. 22 fill.

Tőkeszaporodás 743 „ 52 „

Az alap jelenlegi állása . . . 23572 „ 85 „

Az összes számadásokat 7 darabban idecsatolva, mély tisztelettel vagyunk

Nagyváradon, 1902. április 15.

a nagytiszteletű s tekintetes Egyházmegyének alázatos szolgálói :

Dr. Thury Kálmán,

egyházm. ügyész.

Szabó Károly,

esperes.

Biró János.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottság véleményes javaslatának elfogadásával számadó esperest — továbbá lelkészgyám-, egyházm. közigazgatási-, egyházm. könyvtári és lelkész temetkezési pénztárak kezelőit, a szokásos fentartások mellett, az 1901—1902. évi számadások terhe alól felmenti.

Közgyűlés utasítja a gyámpénztárnokot, hogy e pénztár számadásának 509. kiadási tétele alatt szereplő Szappanos Zsuzsánna-féle 64 kor. 20 fill. bánatpénzből befolyt 46 kor. 60 fillért a bevételek közé a megfelelő rovatba vegye fel, továbbá hogy a betáblázatlan kötvényeken kint levő 839 kor. 44 fill. tartozásokat minél előbb behajtsa. Végre felkéri és megbizza egyházmegyei ügyészt és gyámpénztárnokot, hogy a néhai Fazekas Imre egyházm. volt ügyész hagyatékában keressék fel azon 12 darab kötvényt, melyek eddigelé feltalálhatók nem voltak. A mennyiben pedig e kötvények feltalálhatók nem lennének, az illető adósoktól elismervényeket szerezzenek be adósságaik összegéről.

Mindezen számadások a szokásos mód szerint köröztetni rendeltetnek.

8. szám. *Lévai* Mihály lelkész megújítja indítványát a gyámpénztárnok által adandó óvadék tárgyában.

Közgyűlésünk ez indítvány tárgyalásába jelenleg nem bocsátkozik, hanem utasítja indítványozó lelkészt, hogy az őszi közgyűléshez erre vonatkozólag indítványát terjessze be.

9. szám. Beterjesztetett az országos özvegy árva gyámintézet évi járulékairól vezetett számadásokat vizsgáló állandó bizottság jegyzőkönyve, mely szerint a kötelezett 10 %-os belépési és a 2 és $\frac{1}{2}$ %-os évi tagsági díjak a múlt évről a földhitel intézettel 1883 kor. 70 fillérben elszámoltattak.

A közgyűlés a bizottság véleményes javaslatának elfogadásával számadó esperesnek a szokásos fentartással a felmentvényt megadja. A pénztár vizsgálat alkalmából felmerült 26 kor. kiadást a közigazgatási pénztár terhére utalja.

10. szám. Beterjesztetett az állandó közalap bizottság jegyzőkönyve, melynek I. fejezete az esperes kezelése alatti közalapi számadások megvizsgálását tárgyalja. E szerint az 1901-ik évben a földhitelintézethez felküldetett 3319 kor. 90 fill. a felküldeni kötelezett 3309 kor. 90 fill. helyett.

A rendbentalált számadást a közgyűlés megerősíti, a 10 kor. többlet kiadást, mint túlfizetést esperes javára az 1902-ik évre előírja, egyebekben részére a szokásos fentartások mellett a felmentvényt megadja.

11. szám. Beterjesztetett ugyanazon közalapi bizottság jegyzőkönyve, melynek II-ik fejezete, mely a kebelbeli egyházak országos egyházi közalapot érdeklő bevallási ivateit bírálja el, a következőkben: az 1902-ik évre:

1. Ártánd járuléka . . .	62 kor. — fill.	8. Darvas járuléka . . .	55 kor. 80 fill.
2. B.-Szentmárton jár. . .	53 „ 40 „	9. Élesd járuléka . . .	69 „ 20 „
3. Bihar járuléka . . .	148 „ 90 „	10. Fugyi járuléka . . .	31 „ 80 „
4. Bors járuléka . . .	78 „ — „	11. Fugyi-Vásárh. jár. .	32 „ 20 „
5. Bojt jár.	130 „ 80 „	12. Furta járuléka . . .	140 „ — „
6. Csatár járuléka . . .	68 „ 40 „	13. H.-K.-Kovácsi jár. .	47 „ 40 „
7. Csökmő járuléka . .	185 „ 20 „	14. H.-K.-Pályi jár. . .	52 „ 40 „

15. H.-K.-Szárdob. jár. 53*kor. 80 fill.	29. Örvénd jár. . . . 56 kor. 80 fill.
16. H.-K.-Ujlak jár. . 60 " — "	30. Paptamási jár. . . 68 " 60 "
17. Kismarja járuléka 120 " 20 "	31. Pelbárhida jár. . 19 " 20 "
18. Kis-Szántó jár. . . 33 " 40 "	32. Pósalakajár. . . . 18 " 20 "
19. Kis-Jenő jár. . . . 36 " 40 "	33. P.-Told jár. . . . 73 " 60 "
20. Less járuléka . . . 11 " 40 "	34. P.-Ujlak jár. . . . 37 " 20 "
21. M.-Kakucs járuléka 13 " — "	35. Püspöki jár. . . . 171 " — "
22. M.-Keresztes jár. . 161 " 60 "	36. Rév jár. 24 " — "
23. M.-Telegd jár. . . . 80 " 80 "	37. Siter jár. 67 " 20 "
24. M.-Telki jár. . . . 31 " 20 "	38. Szalárd jár. 98 " — "
25. Nagy-Kereki jár. . . 87 " 20 "	39. Szentjános jár. . . 88 " 40 "
26. Nagyszántó jár. . . 29 " 40 "	40. Jákó-Hodos jár. . . 77 " — "
27. Nagyváradi jár. . . 462 " 60 "	41. Zsáka jár. 136 " 40 "
28. Nyüved-Kügy jár. 32 " — "	42. Váncsod jár. . . . 91 " — "

Annak jelzése után, hogy az ez évi kivetés a múlt évinél 9 kor. 60 fillérrel kedvezőbb, a felmerült napi és fuvardij 42 kor. közpénztárbóli kiutalását kéri a bizottság.

A bizottság javaslatának elfogadásával, a közgyűlés az egyházak bevallási iveit megerősíti. A felmerült 42 kor. költséget napi és fuvardij czimen a közigazgatási pénztár terhére utalja.

12. szám. Olvastatott az egyházmegye 80/901. sz. határozatával kiküldött bizottság jelentése a kebelbeli tanítógyámolda megerősítés végett felterjesztett alapszabályaira:

A közgyűlés a tanítógyámolda alapszabályait, az alább jelzett módosítások beiktatása mellett megerősíti s egyszersmind elismerését fejezi ki a gyámolda vezetőinek azon nemes elhatározásáért, hogy a gyámolda alaptőkét, a gyámdijra jogosultak elhalálozása után az egyházmegye kezelése alatt a nagyváradi ev. ref. tanítónőképezde céljaira ajánlják fel.

Az alapszabályba felveendő módosítások a következők:

A 4-ik §-ba e szó után „a más egyházmegyébe“ beiktatandók ezek „vagy állami, illetve községi jellegű iskola kötelékeibe.“

A 9-ik §-hoz kapcsolassék ez a szöveg: „A gyámdij élvezetére való jogosultság kez-

detét veszi a nyugalmazott, vagy munkaképtelenné vált gyámoldai tag tanítókra, valamint azok özvegyei és árváira nézve, azon napon, a melyen a tanítói javadalmat élvezni megszűnnek.

A csonka évben a gyámdíj összeg menyiségét, egy egész évi gyámdíj összeg megfelelő hányada képezi.

A 14-ik §-ba e szók után „Január hó 1-én“, beiktatandó: „illetve a 9-ik §-ban megjelölt időben.“

A 22-ik §-ban e szók után: „gyámdíjra jogosult“, beszurandó: „család“.

A 23-ik §. a) pontjának végéről e szavak: „és ev. ref. egyházhoz tartozandóságukat“ törlendők s ugyanoda helyettök felveendők ezek: „Ha azonban az egyenlő jogigénnyel bírók közt esetleg más vallásuk is lennének, ezek előtt az ev. ref. vallásuk, mindig előnyben részesítendők.“

Az ekképen módosított s megerősített alapszabályok e jegyzőkönyv mellékletéül felvételnek.

13. szám. Olvastatott a f.-vásárhelyi lelkész választó egyházi gyűlés vezetésére kiküldött *Csák Máté* és *Misko'czy Árpád* tanácsbíróknak jelentése, mely szerint a jelöltek közül az egyházi törvények betartása mellett egyhangulag *Sziky Ádám* matolcsi lelkész választatott meg. Kapcsolatban vannak a vonatkozó iratok.

Közgyűlésünk a választás eredményét örvendetes tudomásul veszi, *Sziky Ádámot* f.-vásárhelyi lelkészi állomásán megerősíti, utasítván úgy ötöt, mint választó egyházat, a szokásos változási díjaknak közpénztárba befizetésére.

14. szám. Olvastatott *Csák Máté* és *Kiss Elek* tanácsbírók jelentése a furtai lelkész-választás megtörténtéről, mely szerint az egyházi törvények korlátai között 159 szavazattal, *Csernák Béla* nagyváradai segédlelkész választ-

tatott meg *Keresztesi* Károly jákói lelkészszel szemben, ki 99 szavazatot nyert.

A közgyűlés a választás eredményét örvendetes tudomásul veszi, Csernák Bélát furtai lelkészi állomásán megerősíti, utasítván úgy őt, mint választó egyházat a szokásos változási díjaknak közigazgatási pénztárba befizetésére.

15. szám. Olvastatott *Csák* Máté és *Kiss* Elek tanácsbírók jelentése a kis-szántói lelkészválasztás megtörténtéről, mely szerint az egyházi törvények megtartása mellett, meghívás útján a gyülekezet *Keresztesi* Károly jákói lelkészt választotta meg.

A választás eredményét a közgyűlés örvendetes tudomásul veszi, *Keresztesi* Károlyt kis-szántói állomásán megerősíti s utasítja úgy őt, mint választó egyházat a szokásos változási díjaknak közpénztárba befizetésére.

16. szám. Olvastatott a k.-n.-révi missiói lelkésznek az 1901. okt.—december és 1902. január—márcziusi évnegyedes jelentése, melyből kitűnik, hogy missiói lelkész, a gondjaira bizottakban, lelkiismeretes buzgósággal munkálkodik, a szórványokat rendszeren látogatja, temetési és közönséges istentiszteleteket tart. Orvoslást igénylő sérelem gyanánt jelenti, hogy a K.-Topán lakó ev. ref. vallásu magyarok az ottani gör. kath. vallásu előljárók által illetéktelen terhekkal rovatnak meg, nevezetesen a közönséges használatát jószágonként 2—4 korona illeték kirovása mellett engedélyezik, holott e czimen a gör. kath. vallásu lakosoktól csak 40—60 fillért követelnek; továbbá, hogy a községi jegyző részére eddig a községi közös erdőből való tűzifa anyag szállítást beszüntetve, az előljáróság azt rendelte, hogy a jegyző tüzelőanyag szükséglete az ottani ev. ref. magyarok magántulajdonát képező erdőből fedeztessék.

A közgyűlés a jelentést általánosságban örvendetes tudomásul veszi, missiói lelkészt a további éberségre és hű munkálkodásra felhívja.

A k.-topai sérelmes állapotokból kifolyólag esperes által megkeresni határozza a biharvármegyei alispáni hivatal az iránt, hogy a k.-topai községi előjáróság zaklatásaitól az ottani ev. ref. magyar lakosokat megoltalmazni sziveskedjék.

17. szám. A nagyváradai ev. ref. leányinternátus ig. bizottsága az intézet „házi“ „gyűjtő“- és „alapítványi“ pénztárainak az 1901-ik évről megvizsgált számadását beterjeszti.

Az egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett különböző pénztári számadásokat u. m.

a) *házi pénztár*, a melynek bevétele: 11598 kor. 99 fill.; kiadása: 10914 kor. 91 fill. s a maradvány: készpénzben 684 kor. 08 fill. és követelésben 613 kor.;

b) *gyűjtő pénztár*, a melynek bevétele: 19124 kor. 72 fill., kiadása 74 kor. 89 fill., maradvány 19049 kor. 83 fill., s ennél fogva a pénztár vagyoni állaga a takarékbetéti kamatoknak az 1901. évről hozzászámolása nélkül az 500 kor. névértékű értékpapir, valamint a 3250 kor. 80 fill. cselekvő követeléssel együtt 22800 kor. 63 fillér;

c) *alapítványi pénztár*, mely az időközi kamatok csatolása nélkül a „Ritoók alap“-nál 3185 kor. 56 fillért, az „Ullmann alapnál“ 1033 kor. 82 fillért, a „Nagyváradai Gazd. és Iparbank-alap“-nál: 35 koronát és a „Némethy Károly alap“-nál: 100 koronát tüntet föl, örvendetes tudomásul vevén, a szokott óvások fenntartásával, a fölmentvényt úgy néhai Némethy Károly volt pénztárnok örököseinek, mint Sulyok István ideigl. pénztárnoknak a maga részéről megadja. Megnyugvással fogadja továbbá azt a felvilágosítást, hogy a „házi pénztár“ követelése a f. tanév elején már kevés híján befizetést nyert. S végül hozzájárul ahhoz, hogy a „Nagyváradai Gazd. és Iparbank“

35 kor. és a Némethy Károly nevén álló 100 kor. s a cél közelebbi meghatározása nélkül kezelt alapok a tanítónőképző pénztárába beolvasztassanak.

18. szám. A nagyvárad ev. ref. leány internátus ig. bizottságának elnöke a tagok megbízatásának a f. tanévvel lejáratását bejelentvén, a szervezeti szabályzat 4-ik §-nak értelmében az újabb választás megejtését kéri.

Teljes méltánylásával annak az odaadó buzgalomnak, melylyel az egyházmegye eddigi megbízottai az intézet fejlesztése és virágzásra juttatása körül eljárak, közgyűlésünk az 1902. évi szeptember 1-én kezdődő újabb ötéves ciklusra Ritoók Zsigmondné, Füredy Lászlóné, Nadányi Jenőné urnőket, Ritoók Zsigmond, Szabó Károly és Dr. Fráter Imre urakat ismételten megválasztván, erről az ig. bizottság ez időszert valóság elnökségét, valamint a megválasztottakat végzésileg értesíteni rendeli.

19. szám. A nagyvárad ev. ref. leányinternátus ig. bizottsága, mint a Nagyváradon felállítandó tanítónőképző intézet javára begyűlt adomány kezelősége az 1901. évi július 10-től 1901. évi december 31-ig terjedő időről megvizsgált pénztári számadását beterjeszti.

A beterjesztett számadást, a mely 11761 kor. 25 fill. bevételt, 2 kor. 30 fill. kiadást és így a 6065 kor. ajánlási követeleléssel együtt 17825 kor. 95 fillér vagyont tüntet fel: az egyházm. közgyűlés tudomásul vevén, helybenhagyja és a szokásos fenntartásokkal az elhalt Némethy Károly pénztárnok örököseinek valamint Sulyok István ideiglenes pénztárnoknak a felmentvényt megadja.

20. szám. A nagyvárad ev. ref. egyház bejelenti, hogy a felállítandó nőtanítónőképző intézet mellé szervezendő gyakorló elemi iskola tanítónői állásának fenntartását elvállalja.

A nagyvárad ev. ref. egyháznak e

nagyfontosságú ügy érdekében tanusított újabb áldozatkészségét az egyházmegye hála-köszönettel fogadván, már ezuttal is kifejezésre juttatja, hogy az elemi iskola növendékeitől befolyó tandíj jövedelmet, a fenntartás költségeinek némi fedezése céljából szíves készséggel az egyház rendelkezésére engedélyezi.

21. szám. Olvastatott a Nagyváradon felállítandó tanítónőképző ügyében működő egyházm. nagybizottság 1902. évi április 14-én tartott ülésének jegyzőkönyve, valamint kapcsolatban a bihari, érmelléki és nagyszalontai egyházmegyék küldötteinek a f. évi április hó 23-án Nagyváradon e tárgyban tartott üléséből a vonatkozó jegyzőkönyvi határozat.

A bizottsági előterjesztésekből, elismeréssel veszi tudomásul az egyházm. közgyűlés, hogy a tervezett nagyváradi nőtanítóképző érdekében s ennek mielőbb létesíthetése céljából úgy a bihari, mint általában a közelebbről érdekelt egyházmegyék kiküldöttei, minden irányban a legnagyobb úgyszeretettel és gondossággal jártak el. A fokozott áldozatkészség és az eszme iránt való érdeklődés folytonos fenntartásával a feladat megoldásához megkívántató anyagi eszköz előteremtése tekintetében is mindazt megtenni igyekeztek, mi a jelenlegi nehéz anyagi viszonyok között sikerre vezetőnek mutatkozott.

De azt az óriási anyagi áldozatot tekintve, melyet a tanítónőképző intézet felállítása kétségen kívül megkövetel; ha csak önmagunkat ámitgatni, a ridegvalót szépitgetni nem akarjuk: bevallani vagyunk kénytelenek, hogy a felsőbb egyházi hatóságtól reánk rovat nagy feladatot még újabb, a végsőkig megfeszített áldozat mellett sem volnának képesek saját erőnkől megoldani.

A tanítóképző céljára emelendő s a

kor igényeinek megfelelő építkezés ugyanis, a legkörültekintőbb eljárás mellett is, közel 60—70.000 koronát igényel, a melynek fedezésére szolgáló mintegy 42.000 korona tőkénk, még a közel jövőben remélhető bevételeinkkel együtt sem elégséges. Holott ezenkívül a törvényszabta számban a tan-székek fenntartása, a fokozatos berendezke-dés, valamint a mellőzhetlen dologi kiadások minimális számítás szerint legkevesebb 14000 korona évi költségelőirányzat keretében érhetők el.

Látván azonban egyházunknak szer-felett sulyos, sőt mondhatni válságos hely-zetét, a jövőt illető nagy felelősségnek kényszererővel ható tudatában, bármennyire csüggeszsen anyagi erőink nagymérvű kor-látoltsága: a reánk várakozó nagy köteles-ség elől egyházmegyénk kitérni nem akar-ván, azzal a jóleső bizalommal, hogy felsőbb egyházi hatóságunk nagybecsü jóindulatát és hathatós támogatását az egyetemes pro-testántismust annyira közélről érintő ügyünk-től megtagadni nem fogja, mert különben fájó szívvel bár, de annak kilátásba helye-zése nélkül nemes tervünkről beláthatatlan időre lemondani kellene; — Ritoók Zsig-mond bihari egyházmegyei gondnoknak az ügy megvalósíthatása végett tett és a nagybizott-ság által elfogadott következő indítványát:

1. „Az egyházmegyei közgyűlés kérje meg az egyházkerületi közgyűlést, hogy a nagyvárad prot. tanítónőképző intézet állandó segélyezéséül vállalja el s határozatilag biz-tosítsa az intézetnél mindenkor alkalmazandó igazgató tanár fizetését, a mely esetben a bihari-, nagyszalontai-, érmelléki egyház-megyék, mint a melyekhez az egyházkerü-let a tanítónőképző intézet felállítását utalta, az intézeti épület tervezése, felépítése, az

intézet szervezése és megnyitása iránti eljárást oly módon vezeti, hogy a tanítónőképző intézet lehetőleg 1904. évi szeptemberben az I. osztálylyal s évenként fokozatosan a többi osztályokkal megnyitható legyen.

2. Keresse meg az egyházmegye a nagyszalontai és érmelléki egyházmegyéket, hogy a nagyváradi tanítónőképző intézetnél alkalmazandó s a három egyházmegye által fenntartandó egy tanárnői állás állandó biztosítására kötelezőleg vállaljon el megfelelő fizetési részletet s a bihari egyházmegye is legyen meg e célra kötelező ajánlatát.

3. Határozza el az egyházmegye s hozzájárulás végett keresse meg a nagyszalontai és érmelléki egyházmegyéket is, hogy a tanítónőképző intézetben egy tanárnői állásban a nagyváradi ev. ref. leánynevelő intézet internátusának igazgatónöje, a megfelelő pótfizetéssel alkalmaztassék.

4. Bizza meg az egyházmegye a végrehajtásra kiküldött nagybizottságot, hogy a midőn az egyházkerületnek ez indítványban fentebb részletezett segélyezés iránt elfogadó határozata vele közölve leend: készíttesse el az intézeti épület tervét s költségelőirányzatát s azt jóváhagyás végett adja be az egyházmegyékhez.

5. Határozza el az egyházmegye s hozzájárulás végett keresse meg a nagyszalontai és érmelléki egyházmegyéket is, hogy a tanítónőképző intézet takarékpénztári betétei, valamint az internátus gyűjtő pénztárának takarékpénztári betétei és követelései, a külön kezelt Ullmann alap, s a „Gazdasági bank adománya s mindezek kamatai egyesítsenek, s ha és a mikor az intézeti épület építése el fog határoztatni, az intézeti épület

és felszerelés költségeire felhasználhatók legyenek."

Egyházmegyei közgyűlésünk azon pótlással, hogy az egyházkerületi közgyűlés építkezési segély nyújtása végett is keressék meg, egyértelműleg magáévá teszi, annál is inkább, mert úgy van meggyőződve, hogy ez alapon és a megnyerni remélt 4—5000 kor. államsegély, valamint a befolyó tandíjak összegével az intézet évi fenntartása keresztülvihető.

Megkeresi és felkéri továbbá az érmeleki és nagyszalontai egyházmegyéket, hogy a jegyzőkönyvi végzésben foglalt indítványhoz hozzájárulni, s annak megfelelő határozatait meghozni és azokról egyházmegyénk elnökségét értesíteni, — valamint az építkezési segély és az igazgató tanári tanszék fenntartása tárgyában az egyházkerület f. évi őszi közgyűléséhez a kérelmet fölterjeszteni méltóztassék.

Végül az egyházmegyei közgyűlés már ezuttal kinyilatkoztatja, hogy a három egyházmegye által fenntartani célzott tanszék költségeinél a legmesszebb menő áldozat meghozatalára kész leend, a mennyiben már most kötelezőleg elvállalja ennek fenntartásából: 1000 korona korpótlék és lakbérilletménynek felerészét, felajánlván e célra azon kötelező járulékokat a melyeket ezidő szerint az internátus és tanítónőképző javára évenként beszolgáltatt és a tanszék felállítása idejétől kezdve a lelkészi gyámintézet fennmaradó évi tiszta jövedelmének felét.

22. szám. Az egyházmegye elnöksége a tanítónőképző intézet ügyében működő nagybizottságban megüresedett két hely betöltéséről intézkedést kér.

Az egyházmegyei közgyűlés a Nagyváradról való eltávozás folytán megüresedett helyekre Varró Domokos kir. államépítészeti

főmérnök és Dr. Nagy Géza kir. ügyészt megválasztván, nevezetteket jelen végzés kézbesítésével felkéri, hogy a választást elfogadni sziveskedjenek.

23. szám. Az egyházmegye elnöksége, az elhalálozás folytán megüresedett lelkészgyámintézeti pénztárnokság betöltésére nézve intézkedést kér.

Arra tekintettel, hogy az egyházmegye tisztviselőkarának megbízatása a f. év végével lejár: az egyházmegyei közgyűlés a gyámintézeti pénztárnoki állást, ezen hátralevő rövid időre a pénztár jól felfogott érdekében nem tölti be, hanem Nádudvari Lajos egyházmegyei tanácsbíró közpénztárnokot felkéri és megbizza, hogy a majdan megválasztandó új pénztárnok beállításáig, az alapszabályszerűleg biztosított tiszteletdíjnak részére is felajánlása mellett, a gyámintézeti pénztárnok teendőit lássa el.

24. szám. Tárgysorozaton kívül az ügy sürgős voltára tekintettel előterjesztést nyert a közgyűléstől a mezőtelegdi egyház kérvénye, a melyben 8102 kor. 37 fillér költség-előirányzattal templomtetőzetének ujjaépítését, valamint a templomfalazatának kijavítását, továbbá az e célra hagyományozott Várady Dániel-féle 11 holdnyi szántóföld eladhatását és az építési költség ez uton még nem fedezhető részének előállítására pótdónak osztályba sorozás utján 10 évi időtartamra leendő kivetését engedélyezni kéri. Egyháztanácsi és egyházközségi gyűlési elfogadó végzések csatolva.

Annak különösebb figyelembe vételével, hogy a kérvényező egyház templomának közveszélyes állapota szakértőileg megállapítva és így a kevesebb költséggel járó javítási munkálat teljesen kizárva van: a kért munkálatra az egyházm. közgyűlés az engedélyt megadja. Ugy azonban, hogy a mennyiben a mezőtelegdi egyház temploma az országos történeti műemlékek közé felvételre: a bizottság elnökségének a temp-

lom tetőzet átalakítása, illetve újjáépítésére vonatkozó engedménye, valamint az elfogadott terv és szerződés jóváhagyás és megerősítés czéljából az esperesi hivatalhoz a munka megkezdése előtt felterjesztendő leend.

Az építkező egyház érdekeinek megóvása szempontjából a munkálatra nyilvános árlejtés hirdetendő és tartandó.

Beleegyezik továbbá az egyházmegye, hogy a Várady Dániel-féle, kifejezetten templomtető javítására hagyományozott 11 hold szántóföld a munkálat költségeinek fedezésére eladassék. De mivel ezen hagyaték ez idő szerint még az egyháznevére teiekkönyvileg átírva nincsen: utasittatik az egyháztanács, hogy az iránt a lépéseket haladéktalanul megtgye, hogy a hagyatékot aztán czéljaira értékesíthesse. S az esetben, ha a hagyaték eladási ára a fölmerülő költségeket nem fedezné: engedélyezi az egyházm. hatóság, hogy a fennmaradó hiány összegéig az egyház tagjait osztályba sorozás útján 10 évi időtartamra póttadóval terheltesse meg, azzal a világos kikötéssel azonban, hogy a póttadó-tervezetben megállapított évi részletek minden évben külön-külön felosztás és kivetés tárgyát képezzék.

Meghagyja végül az egyházmegyei közgyűlés, hogy építkező egyház a munka előhaladásáról időközileg, valamint a munka befejezése után jelentéseit terjeszsze be.

25. szám. A pelbárthidai egyház lelkészlakának kijavításáról jelent és az e célra fölveti kölcsön törlesztésére a hivek részéről megajánlott 400 korona kivetési kulcsának jóváhagyását kéri.

Az egyházm. közgyűlés örömmel veszi tudomásul a mintegy 1900 koronába került munkálat bevégzését. Utólagosan a maga részéről is helybenhagyja mindazon intéz-

kedéseket, melyek az építkezés körül esperesi megerősítést nyertek. Mig egyfelől köszönetet mond Szabó Károly esperesnek, hogy tapintata és jóindulatával az építkezést lehetővé tette, másfelől elismeréssel levén a pelbárhidai szegény egyháztagek áldozatkészsége iránt, az építkezési kölcsönösszeg törlesztésére elvált 400 kor. kivetési kulcsát megerősíti.

26. szám. A magyar kakucsí egyház rendkívíl tókesegély kérvénye ügyében 84—1901. sz. egyházm. végzésben elrendelt pótlásokat betérjeszti.

Bár az egyház eleget tett ugyan az egyházmegye követelményének: mindazáltal a közgyűlés a m.-kakucsí egyháznak rendkívíli tókesegély iránt benyújtott kérvényét minden jóindulata mellett sem támogathatja. Ugyanis az új lelkészlak tervrajza, a mely ellen műszaki szempontból több féle kifogás emelhető: a betérjesztett költségelőirányzat szerint, oly jelentékeny összeg keretében volna keresztülvihető, hogy azt az összeget, midőn az egyházközség részéről kilátásba helyezett hozzájárulás jóformán figyelembe alig vehető, a főtiszti konvent meg nem adhatja, annál kevésbbé, mert az időnként e célra nyert közalapi segély tekintélyes részét az egyház olyan építkezésre fordította, melyet a konvent nem engedélyezett.

Mivel azonban az egyházmegye is tartatlannak tekinti a kijavításra nem alkalmas lelkészlakot és a maga részéről is az egyház érdekében a legmesszebb menő pártolásra hajlandó: utasítja az egyház presbyteriumát, hogy a következő közgyűlésre megfelelőbb tervrajzot és költségvetést mutasson be.

27. szám. Esperes az egyházkerületi közgyűlésnek a felebbezés folytán a nyüvedi egyház ügyében kelt és az

egyházm. 32/1901. sz. határozatát megváltoztató 30/1901. sz. végzését beterjeszti.

Az egyházm. közgyűlés köteles tisztelettel vesz tudomást a felsőbb egyházi hatóság végzéséről s a nélkül, hogy az ügy ismételt tárgyalásába bebocsátkoznék: elrendeli, hogy a néhai Bélteki Géza volt nyüvedi lelkész által az egyháznak harang alapra felajánlott 50 frt, azaz száz korona adománya, mely összeg az elhunyt lelkész örökösei részéről a nagyváradi ev. ref. tanítónőképző javára adományoztatott, onnan visszavétetvén a jelzett célra való gyümölcsöztetés végett mint „Bélteki Géza“ harang-alapítványa, az egyházmegyei közpénztárba beutaltassék és mindaddig ott kezeltessek, míg az összeg felhasználására a nyüvedi egyháznak szüksége leend. E határozat úgy a nagyváradi ev. ref. leányinternátus ig. bizottságának elnökségével mint az egyházmegyei közpénztárnokkal és a nyüvedi ev. ref. egyházzal közöltetik.

28. szám. Az egyetemes lelkészi értekezlet az állami fizetés kiegészítést nyert azon lelkészi állomások után, melyeknél a kongrua arányában az orsz. lelkészi gyámintézet részére kiszabott 10 százalék belépési és 2 és fél százalék évi járadék díjat az egyházm. lelkészi gyámpénztár már befizette: az összegnek ezen lelkészekről való visszatérítése elrendelését kéri.

Az egyházm. közgyűlés egészen jogos és méltányosnak találván, hogy az egyházmegyei gyámintézet pénztára olyan lelkészi javadalom után, a melytől megfelelő jövedelemben nem részesült terhet ne viseljen. Ennélfogva elrendeli, hogy azon lelkészek, a kik állami fizetésekiegészítést nyert javadalmuknak kitüntetett összege után ez ideig az egyházm. lelkészi gyámpénztárba megfelelő szabályszerű járulékaikat nem fizették: a terhőkre 1902. évig bezárólag kimutatott

tartozást egy összegben visszatérítsék s a fizetés további kiegészítése arányában jövőben is viseljék.

E határozatról tartozásaik megjelölésével :

1. Háger Miklós 13 kor. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 1 kor. 34 fill., 2% -ban 1902-re 4 fill. összesen 1 kor. 38 fill.
2. Bokros Benedek 296 kor. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 37 kor. 88 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re 5 kor. 23 fill., összesen 43 kor. 11 fill.
3. Bugyi Mihály 29 kor. 42 fill. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 3 kor. 67 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re 8 fill., összesen 3 kor. 75 fillér.
4. Kocsis József 73 kor. 42 fill. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 9 kor. 21 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re — kor., összesen 9 kor. 21 fill.
5. Ács Endre 308 kor. 92 fill. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 53 kor. 05 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re 7 kor. 68 fill., összesen 60 kor. 73 fill.
6. Falusi Károly 4 kor. 34 fill. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 63 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re 9 fill., összesen 72 fillér.
7. Szatmári László 122 kor. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 27 kor. 20 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re 2 kor. 55 fill., összesen 29 kor. 75 fill.
8. Józsa Gábor 187 kor. 10 fill. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 33 kor. 72 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re 2 kor. 71 fill., összesen 36 kor. 43 fill.
9. Doma Gyula 203 kor. 76 fill. kongrua után 1899—1902-ig 10% díjban 35 kor. 64 fill., $2\frac{1}{2}\%$ -ban 1902-re 5 kor. 08 fill., összesen 40 kor. 72 fill.

valamint Nádudvari Lajos id. gyámintézeti pénztárnok, utóbbi azzal a megjegyzéssel értesítettnek, hogy a Kocsis József volt kiszámtói lelkész tartozásától az egyházm. közgyűlés eltekintvén, azt törlésbe veszi.

29. szám. A vácsondi egyház azon alapon, mivel jelenlegi lelkésze az egyházm. lelkészi gyámintézetnek tagja nem lehet: a kötelezett évi járulék alul leendő felmentését, valamint az 1901. évről befizetett 12 kor. járulékának visszatérítését kéri.

Eltekintve attól, hogy az egyházm. lelkész gyámintézet nemcsak ezidő szerint, de jövőben még akkor is midőn tagjaival szemben kötelezettséget teljesítenie nem

kell: mindég magasabb egyházi czél szolgálatában álland; — a mennyiben pedig épen a váncsodi egyház egyik volt lelkésze özvegyének ellátási terhét ezen pénztár még folyton viseli, az egyházm. közgyűlés a kérelemnek helyet nem adhat. Erről a váncsodi egyháztanácsot végzésileg értesíti.

30. szám. A csökmői egyház toronyóra készítési czélra „harang alapítványából” 1600 kor. felhasználhatására engedélyt kér.

Tekintve, hogy a szóbanforgó harang-alapítvány nem kifejezetten e czélra hagyományozott hagyaték, hanem voltaképen az évi harangoztatási díjakból esetlegesen harang előállítására megtakarított és félretett összeg; tekintve továbbá, hogy kérvényező egyház ez időszereirint abban a kedvező helyzetben van, hogy „harang alapítvány” czimen kezelt 2733 kor. összegének ilyenmő felhasználására szüksége nincsen: a mennyiben ugy az egyháztanács, mint az egyházi közgyűlés nagy többsége a kért összegnek megnevezett czélra fordítását engedélyezte, az egyházm. közgyűlés a kérelmet teljesíti.

31. szám. Olvastatott a köröstopai temetőügy rendezése tárgyában egyházmegyei ügyész által beadott véleményes jelentés.

Az egyházmegyei közgyűlés az ügyészi véleményezésben felhozott indokok alapján elhatározza a köröstopai ev. ref. egyház jogának birói uton való érvényesítését s ide vonatkozólag utasítja az egyházmegye ügyészét, hogy a köröstopai helv. hitv. egyházneven telekkönyvezett temető terület békés uton való átengedésére Orbán István és Germán Demeter köröstopai lakosokat szólítsa fel, s a mennyiben a felhívásnak eleget nem tennének, nevezettek ellen a pert tegye folyamatba.

32. szám. Tárgyaltatott a szalárdi 452. sz. telekkönyvi betétben, felerészben a község, felerészben az ev. ref. egyház tulajdona gyanánt felvett 6. h. 442° ingatlannak átengedése tárgyában beadott egyházmegyei ügyészi véleményes jelentés.

Az egyházmegyei közgyűlés a szalárdi ev. ref. egyház presbyteri és egyházközségi gyűléseinek átengedő 3—901. és 1—901. számú határozatát jóváhagyja s elrendeli ezen határozatának megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez való felterjesztését.

33. szám. Tárgyaltatott a jákohódosi egyházi ingatlanokra 4408 frt államsegély erejéig bekebelezett zálogjog töröltetése tárgyában beadott egyházmegyei ügyészi véleményes jelentés.

Az egyházmegyei közgyűlés a jákohódosi ev. ref. egyháztanácsnak ingatlan tehermentesítésére vonatkozó kérelmét jogosnak s a zálogjog bekebeleztetését orvoslandó sérelemnek találván, az egyháztanács folyamodványát azon kérés kapcsán rendeli az egyházkerület közgyűléséhez felterjesztetni, hogy a zálogjog törléséhez szükséges nyilatkozat kiállítása végett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz felterjesztést intézni méltóztassék.

34. szám. A mezőtelki egyházi legelő elkülönítése tárgyában beadott egyházmegyei ügyészi véleményezésre

utasítja az egyházmegyei közgyűlés a mezőtelki ev. ref. egyháztanácsot, hogy az egyház tulajdonát képező legelő elkülönítése végett a pert haladéktalanul indítsa meg s határozatilag kimondja azt is, hogy a megindított per az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása nélkül be nem szüntethető.

35. szám. Olvastatott az érmelléki ev. ref. tanítóegyesületnek múlt év szept. hó 9-én tartott gyűlésében elfogadott és az érmelléki egyházmegye közgyűlésének pártoló határozatával hozzájárulás és az egyházkerülethez hason

érzelmű felterjesztés végett megküldött azon indítványa, mely szerint „az ev. ref. lelkészek és tanítók gyermekei az egyházkerület közép és felső iskoláiban, már kezdettől fogva, — ha és arra érdemesek, feltétlen tandíjmentességben s mindennemű iskolai jótétemények, mint például: tápintézet, bennlakás, ingyentankönyvek elnyerésében, — kivéve természetesen a családi alapítványokat, elsőbbséggel birjanak s a felvétel azokra nézve megkönnyítessek és biztosíttassék.“

Az egyházmegyei közgyűlés az indítványhoz egyhangu helyesléssel hozzájárul s elhatározza, hogy e tárgyban az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztést intéz.

36. szám. A kismarjai ev. ref. egyház országos közalap tartozását 5 évre szólólag évi 120 kor. 50 fillérben kérvén megállapíttatni.

Az egyházmegyei közgyűlés a kérelem pártolólág való felterjesztését határozza el.

37. szám. Biró János örvéni lelkész, mint a néhai Kocsis kisszántói volt lelkész Irén nevű árvájának gyámja — az iránt kérelmezvén, hogy a nevezett kiskoru gyámoldai járandósága augusztus és február hónapok első napján fizettetnék ki

utasítja az egyházmegyei közgyűlés a gyámintézet pénztárnokát, hogy kiskoru Kocsis Irén járandóságát gyámul kirendelt Biró János ev. ref. lelkész kezeihez minden év február és augusztus hónapjainak elsején fizesse.

38. szám. Esperes az egyetemes Konvent 88—1901. sz. határozatának hatása alatt indítványozza, hogy a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztés intéztessék, miszerint a Tataros központtal tervezett missiói körhöz felsorolt: Nagytótfalu, Fegyvernek, Szarkó, K-Almás, Borzug, Kövág. Bogdány-Szóvárhegy, Tataros, K-Tótfalu, Hagymádfalva, Csulyafalva, Nadánytelek, Kövesegyháza Csohaj és Tarnos összesen 15 község ne az érmelléki (Poklostelek központtal), hanem a bihari egyházmegyéhez (Tataros központtal) tartozandónak mondassék ki a következő okoknál fogva: az elsorolt községek azelőtt mind

Nagytótfalu filiái voltak: továbbá mind a Berettyó bal-partján, tehát a bihari egyházmegye területén fekszenek, s végre hogy e községek mind a szalárdi főszolgabírói járáshoz tartoznak, Szalárd pedig a bihari egyházmegyében van.

Azon kérdés előkészítésére nézve pedig, hogy Tataroson mint központon lehetne-e és miként lelkészi állás szervezése — indítványozza, hogy az erre vonatkozó javaslat megtételével a körösvölgyi körben eljárando canonica-visitatio bizassék meg.

Esperes javaslata értelmében a közgyűlés felterjesztést intéz az egyházkerületi közgyűléshez, hogy a missiói kör, a fent elsorolt 15 községgel ne az érmelléki egyházmegye által Poklostelek központtal szervezett missiói lelkész körbe s ne az érmelléki egyházmegye keretében, hanem Tataros központtal s a bihari egyházmegye keretében létesíttessék.

Arra nézve pedig, hogy Tataroson miként lehetne a missiói központul szorgáló lelkészi állomást szervezni — véleményes javaslattétellel a körösvölgyi körben eljárando canonica visitatio bizatig meg.

39. szám. A pósalakai egyház jóváhagyás végett felterjeszti az 1900. január 13-ikán hozott azon határozatát, melylyel az egyház tulajdonát képező temetőhasználatát az idegen felekezetűekkel s felekezetnélküliekkel szemben személyenként és sirhelyenként 5 korona illeték fizetése mellett engedélyezi s az ilyenek feletti harangoztatásért az egyház részére 80 fillér, illetve 2 korona illeték fizetését határozza meg.

A közgyűlés a pósalakai egyháztanács fenn idézett határozatának azon részét, mely az idegen felekezetűeknek s felekezetnélkülieknek az egyház temetőjében való temetkezését illeték fizetése mellett engedélyezi: megsemmisíti. A harangozásért szedendő illetékekre vonatkozó határozatot helybenhagyja, megerősíti.

40. szám. A pósalakai egyház jóváhagyás végett felterjeszti az 1902. márcz. 2-kán tartott tanács ülésének azon határozatát, melylyel az idegen felekezetű s felekezet nélküli szülők gyermekeinek tandíjjára vonatkozólag úgy intézkedik, hogy az ilyenek a rendes tandíjon kívül az egyház pénztárába személyenként 4 koronát fizessenek.

A közgyűlés a pósalakai egyháztanács határozatát helybenhagyja, megerősíti.

41. szám. A pósalakai egyháztanács az egyházmegye 90—1901. sz. határozata alapján jóváhagyás végett felterjeszti azon határozatait, a melyekben iskolája rendbehozatalára öt év alatt befizetendő 1000 korona birtokaránylagos adót vet ki hiveire, az iskola építését pedig az ötödik évben fogja eszközölni.

A közgyűlés az adókimetést helybenhagyja; az időszerinti canonica visitatiót felhívja, hogy az évenként esedékessé válandó 200 korona befizetéséről s helyes kezeléséről a pósalakai egyháztanácstól kellő felvilágosítást szerezzen és hogy az ötödik év folyamán az iskolaépítés valóban foganatosíttassék, az egyházat elkötelezi.

42. szám. Cseke Antal f.-vásárhelyi lakos, az ottani ev. ref. egyháztanács azon határozata ellen, melylyel őt egyházfivá választotta s e megbízatás el nem fogadása esetén 50 korona felmentési díjj megfizetésében elmarasztalja — felfolyamodással él. Indokolja felfolyamodását azzal, hogy ő bár törvényszerint nem lépett ugyan ki az egyház kebeléből, de tényleg már 14 év óta a baptista felekezet tagja.

A közgyűlés Cseke Antalt kérelmével elutasítja és mivel törvényszerint tagja az ottani ev. ref. egyháznak, kötelezi az egyházfi teendőinek ellátására; vonakodás esetén pedig a helyi gyakorlat szerint 50 korona felmentési díjj megfizetésére.

43. szám. A h.-k.-ujlaki egyház kéri az 1902. január 22-ikén szabályszerűen megválasztott tanítónőjének Benedek Blankának állomásán megerősítését.

A közgyűlés a h.-k.-ujlaki egyháztanács intézkedését tudomásul veszi, Benedek Blankát

tanítónői állomásán megerősíti s utasítja ugy
öt, mint választó egyházat a szokásos beke-
belezési díjnak közpénztárba befizetésére.

44. szám. A nagykerek-i egyház engedélyt kér meg-
rongált temploma tornya rendbehozatala és a templomban
egy új orgona beállíthatása végett a már készletben levő
2500 kor. készpénzhez még 2500 kor. adókivetésére azon
kulcs szerint, hogy minden pár után 2 korona és a folyó
évben fizetett egyházi közköltője után minden koronára
egy korona és 80 fillér építési adó vettetik ki, úgy mind
az által, hogy azokra, kik már önkéntes ajánlatot tettek,
csak az a hányad vettetnék ki, a mely a birtok aránylag
reájok eső adónak különbözetét képezi. Kapcsolatban van-
nak a vonatkozó egyháztanácsi és közgyűlési határozatok.

A közgyűlés az építkezést s arra az adó-
kivetést engedélyezi.

45. szám. A h.-k.-ujlaki egyházengedélyt kér arra, hogy
az ottani közbirtokosság által ev. ref. leányiskola helyiségül
vett s az egyháznak ajándékozott pusztatelket nevére irat-
hassa. Engedélyt kér továbbá arra, hogy az egyháztulaj-
donát képező s az ottani 189. sz. tjk. A r. 1391. és 1392.
hrzi sz. alatt foglalt egy kat. hold területű parlag szőlőjét
eladhassa. Engedélyt kér végül arra, hogy az ajándékozott
telken második iskoláját 2980 kor. 44 fill. költséggel fel-
építhesse a következő segédeszközök felhasználása mellett:
a készletben levő 1669 kor. készpénzzel, a parlagszőlő el-
adásából befolyó 331 kor. összeggel és a takarékmagtár
egyrészenek értékesítéséből befolyó 980 kor. 44 fill. ösz-
szeggel. Kapcsolatban vannak az egyháztanácsi s közgyűlési
végzések az ajándékozott telek adásvételi szerződése s az
építendő iskola tervrajza és a parlagszőlő adásvételi szer-
ződése.

A közgyűlés a h.-k.-ujlaki közbirtokos-
ságnak egyházközsége iránt már máskor is
megnyilatkozott áldozatkészségeért elisme-
rését fejezi ki, az ajándékozott pusztatelekeknek,
mely H.-K.-Ujlak község 318. sz. tjkvében
a betétben 255., 256. hrzi számok alatt van,
az ev. ref. egyház nevére telekkönyvezését
elrendeli.

A közgyűlés engedélyezi a parlagszölő eladását s a befolyó vételárnak az építkezésre felhasználását, s ezzel együtt a bemutatott tervrajz s költségvetés mellett a leányiskolának 2980 kor. 44 fill. költséggel felépítését.

46. szám. Felvételzett Szücs Károly h.-k.-pályi-i lakos presbyter és társa felebbezése az ottani adózási rendszer ellen, mely az egyházi és iskolai szükségletek fedezését osztályba sorozott adókulcs szerint eszközli ugyan, de azzal a korlátozással, hogy a 10 kat. holddal bíró családfőket épen olyan teherrel sújtja, mint azokat kik 20, 40, 50, 100 holddal birnak. Kéri az adózási rendszernek az államadó százaléka szerinti megállapítását.

A közgyűlés a felebbezés elbírálásába nem bocsátkozik, mivel az állami adó utáni százalékos egyházi adóztatási kulcs az egyházi törvényekben nem gyökerézik, a törvény az osztályba sorozott adózási módszerrel fogadván el; ajánlja azonban, hogy H.-K.-Pályiban az alkalmazott adóosztályok kibővítése által a 10 holdon felül bíró családok is külön osztályokban vétessenek föl.

47. szám. A fugyi-i egyháztanács jóváhagyás végett bemutatja az egyházmegye 18—1901. számú határozata értelmében nyert engedély alapján a lelkész használatában volt parochiális mellék épületnek iskolaterem gyanánt átalakítása, s illetve az állam részére átadásáról szóló — a biharvármegyei kir. tanfelügyelői hivatallal két évre kötött bérszerződést, s kéri a jóváhagyási záradéknak a bérszerződésre vezetését.

A közgyűlés a bérszerződést helybenhagyja s azt esperes által a jóváhagyási záradékkal elláttatni rendeli.

48. szám. A fugyi-i egyháztanács bejelenti, miszerint Borsos István lelkész és neje Tóth Mária annak emlékére, hogy a Sebes-Körözs folyó községükben államköltségen szabályoztatott 200 koronás alapítványt tettek s adtak át az egyháztanácsnak azzal a rendeltetéssel, hogy az alapítvány kamatja minden évben április hó 12-én adassék

ki egy abban az évben férjhezment vallásos buzgósággal ékeskedő ev. ref. vallásu fugyi-i lakosnőnek.

A közgyűlés az alapítványozást elismeréssel tudomásul veszi.

49. szám. A fugyi-i egyháztanács tudomásulvétel végett bejelenti, hogy a lelkészlak melléképületéből állami iskolai célra második tantermül átalakított helyiséget, a két évre kötött bérszerződés alapján a kir. tanfelügyelői hivatal átvette s az átalakítási költségek visszatérítését folyósította.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

50. szám. A fugyi-i egyháztanács bejelenti, miszerint annak emlékére, hogy a Sebes-Körözs folyó szabályozása által az egyházi és községi épületek az árvíz veszedelmétől hosszú időre megszabadítottak — szombaton délutánonként hálaadó isteni tisztelet tartását határozta el.

Közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi.

51. szám. A fugyi-i egyháztanács bejelenti miszerint az egyház összes ingatlanai telekkönyveztettek s az ottani 108. sz. betétben vannak feljegyezve.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

52. szám. A fugyi-i egyháztanács bejelenti, miszerint az egyházmegye által jóváhagyott terv s költségvetés mellett a lelkészlak felépítését eszközölte, azt az állami mérnöki hivatal kiküldöttje által felülvizsgáltatta, annak helybenhagyó véleménye alapján az épületet által vette.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

53. szám. A jegyzőkönyvnek 1902. április 27-én eszközözlendő hitelesítésére

a közgyűlés egyházmegyei gondnokot,
Kiss Elek, Hegyesi Márton, Miskolczy Árpád
és Csák Máté tanácsbírókat kéri föl.

Az 1-ső számtól 16 számig és a 38 számtól 53-ig

jegyzette Zsigmond Ferencz egyh. jegyző.

A 17. számtól 30. számig jegyzette Sulyok István egyh. jegyző.

A 31. számtól 37. számig jegyzette Tatár Zoltán vil. jegyző.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

a bikari ev. ref. egyházmegye 1902. évi ápril hó 24-ikén Nagy-
váradon tartott közigazgatási bírósági üléséről.

Jelen voltak: Szabó Károly esperes és Ritoók Zsigmond gondnok elnöklete alatt: Biró János, Csillag Lajos, Szemes László, Nádudvari Lajos, Csák Máté egyházi, Kiss Elek, Szunyogh Péter, Hegyesi Márton, Miskolczy Árpád világi tanácsbírók s Tatár Zóltán egyházmegyei világi jegyző.

1. szám. Tárgyaltatott Cseh Ferencz kügypusztai tanítónak az egyházmegye espereséhez beadott panaszlevele, mely szerint az egyház a tanító lak szobáinak bepadoltatása iránt előzetesen elvállalt kötelezettségének megfelelni nem akar, hogy az előkönyörgői tisztért szintén megígért tiszteletdíjat nem kapja, hogy járandóságai nem 30 tanuló után fizettetnek, mint a mennyiről előzetesen szó volt, hogy a tanító egyesületi gyűlések alkalmára megállapított napi- és fuvardijakat nem rendszeresen kapja s e czímen tőle 4 kor. 60 fill. megtagadtatott; végül, hogy a tanító lakban talált alkalmatlan sárkemencke helyett általa beállított sütőkemencke árát az egyház kifizetni nem hajlandó s kéri ezeknek előadása után sérelmeinek orvoslását.

A jelenlevő nyüvedi lelkész és panaszos tanító meghallgatása után és a beadott panaszlevél pontjainak zárt ülésben való megvitatása után az egyházmegyei bíróság következőkép határozott:

Az egyházmegyei bíróság elismeri panaszos azon jogát, hogy a tanító lak két szobájának bepadoltatását s a tanítói gyűlések

fuvar- és napidij költségét az egyháztól követelte; azon követelését azonban, hogy fizetése 30 tanuló után egészítse ki, jogtalan-nak nyilvánítja.

Elrendeli továbbá az egyházmegyei bíróság annak vizsgálat utján megállapítását, hogy a két szoba bepadoltatása mibe került? hogy az előkönyörgésért fizetés volt-e ígérve? végre, hogy a sütőkemencze oly állapotban volt-e, hogy még kijavítható lett volna, vagy pedig egyáltalában már használható nem volt. A vizsgálat megejtése — költség kimélet okáért — a canonica visitatio idejére halasztatik.

A szobák bepadoltatására nézve az egyházmegyei bíróság bizonyítva látja, hogy egy szoba bepadoltatására magát az egyház kötelezte, s mivel a bepadoltatást az egyházm. bíróság elvileg szükségesnek tartja, ezért volt a követelés jogosága kimondandó, mivel továbbá a tényleges költségek eredeti okmányokkal igazolva nincsenek, sőt a követelésbe hozott összeg is kifogásolva van, ezért volt a vizsgálat elrendelendő. A tanítói napi- és fuvardijak tanítónak törvényszerint járnak s ezért volt ezen követelés is megállapítandó.

A díjlevélben csak hozzávetőleg van a tanulók létszáma említve s ezért a járandóságnak 30 tanuló utáni kiegészítése az igazolt kisebb létszámmal szemben, nem volt jogosnak tartható.

Nem lett bizonyítva sem az, hogy a fizetés iránt az egyház kötelezve lett, sem az, hogy a meghívóban az egyház az iránt kötelezettséget vállalt s mivel erre vonatkozólag az iratok sem adnak felvilágosítást, ezért volt a vizsgálat elrendelendő.

A sütőkemencze rosszasága szintén nem bizonyítottatott s panaszos mindenestre hibát követett el, a midőn azt a presbyterium

meghatalmazása nélkül eltávolította, illetőleg idevonatkozó intézkedésre, vagy határozat hozatalra a presbyteriumot fel nem kérte, mind a mellett, mivel panaszos állítása szerint a kemencze teljesen hasznavehetetlen volt, a vizsgálat erre nézve is elrendelendő volt.

Mely határozat nyílt ülésben meghirdettetvén, az egyház lelkésze és panaszos tanító által megnyugvással tudomásul vétetett.

2. szám. A pósalakai ev. ref. egyház lelkésze és tanítójának az egyháztanács ez év január hó 4-én tartott gyűlésében 4. sz. alatt hozott határozat ellen beadott kérvénye illetőleg felebbezése folytán, tárgyalatott a nevezett egyháztanácsi határozat, mely szerint a 60 évet betöltött egyének, ha helyettök vagyonöröklő bérfizető utódok vannak, a bérfizetés alól felmentetnek.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a pósalakai egyháztanács 4—902. sz. határozatát a lelkész és tanító megfelebbezése folytán megsemmisíti. A határozat megsemmisítendő volt azért, mert az egyházi törvényekben semmi alapja nincs annak, hogy 60 éven felüli egyének az egyházi adó alól felmentendők volnának, egyébként is az egyház ezen kérdésben illetéktelenül határozott.

Mely határozat a pósalakai egyház gondnoka, lelkésze és tanítója előtt nyílt ülésben meghirdettetvén, általok megnyugvással tudomásul vétetett.

3. szám. Tárgyalatott a hegyközujlaki egyháztanács felvilágosító jelentése kapcsán Majláth Ferenczné Molnár Rebeka hegyközujlaki lakos az iránti kérvénye, mely szerint munkaképtelensége és 60 éven felüli kora miatt őt az egyházmegye az egyházi adó alul felmenteni s fennálló adóhátrányát törölni sziveskednék.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság Majláth Ferenczné Molnár Rebeka hegyközujlaki lakost adóhátránytörlés és adó alóli felmentés iránt beadott kérvényével elutasítja, mert folyamodó annak idejében

az adókivetés ellen nem felebbezett, így a kivetés jogerőre emelkedett s leírását az egyházmegyei bíróság el nem rendelheti.

Mely határozat az egyház gondnoka és Majláth Ferenczné előtt nyílt ülésben meghirdettetvén, jogorvoslat általok nem jelentetett be.

JEGYZŐKÖNYVE

a bihari ev. ref. egyházmegye 1902. ápril 24-én Nagyváradon
tartott fegyelmi bírósági ülésének.

A fegyelmi bíróság Biró János legidősb tanácsbíró és Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok kettős elnöklése mellett a következőleg alakított meg: Csillag Lajos, Szemes László, Csák Máté egyházi, Szunyogh Péter és Miskolczy Árpád; előadó Miskolczy Árpád világi tanácsbíró, jegyző Zsigmond Ferencz egyházmegyei egyházi jegyző.

Tárgy: Merzsány Elek és társai nagykeréki-i lakosok s egyháztagok panasza ottani leánytanító Bencsik Gyula ellen.

Annak megállapítása után, hogy panaszosok s vádlott tanító a fegyelmi bíróság ülésére szabályszerűen megidéztettek s jelen is vannak, előadó ismerteti a panasz tárgyát, melyszerint Merzsány Elek és társai nagykeréki-i egyháztagok Bencsik Gyula ottani tanítót állásától elmozdítani kérik, mert megválasztásától számított egy év alatt — bár ez kikötve volt — meg nem nősült és mert különben is csak egy próba évre választatott és végre mert állítólagos részegeskedése folytán tanítói kötelmeit nem teljesíti a törvény követelményei szerint.

Kapcsolatban ismerteti előadó a panaszosok által egyházmegyei gondnok urhoz a helyszínen f. évi márczius hó 23-án foganatosított előzetes vizsgálat után beterjesztett panaszkérvényt, melyben a fentnevezettek a helyszíni vizsgálaton meg nem jelent tanuiknak pótlólag beidézte-

tését, kihallgattatását s megeskettetését, egyszersmind a fegyelmi vizsgálatnak az esperes ellen is elrendelését kéri.

A vizsgálat eredményének előadó által ismertetése s a felek meghallgatása után az egyházmegyei bíróság visszavonulván, a következőleg

i t é l t:

A fegyelmi bíróság panaszlott Bencsik Gyula leánytanitót az ellene emelt vádak s azok következményei alól felmenti, panaszlókat kérelmükkel elutasítja s a vizsgálat folyamán felmerült 32 korona költség megfizetésében elmarasztalja.

I n d o k o k:

Panaszlók azon érve, hogy Bencsik Gyula megválasztása után egy év tartamán belől meg nem nősült, elfogadható nem volt, mert erre nézve az egyházi törvény fegyelmi esetekre vonatkozó szakaszai alapot nem nyújtanak. Egyébiránt vádlott tanító időközben megnősülván s a panaszkérvény ellene csak azután adatván be, ennél fogva is a vádnak ez a része elejtendő volt.

Elejtendő volt panaszlóknak az az érve, melylyel azt akarják igazolni, hogy vádlott tanító csak egy évi időtartamra választatott, mintegy fogadtatott, mivel ilyen irányu érvelésnek az 1868 : 38. t.-cz. 138. §-a is ellenmond, mely a tanító választását egész élettartamra szabályozza. E czimen tehát vádlott ellen marasztaló ítélet hozható nem volt.

A tanító részegeskedésére vonatkozó vádak is elejtendők voltak, mivelhogy a kihallgatott leánykák vallomásai ingadozók, ez oknál fogva a leánykák esküre nem bocsáthatók, állitmányaik nem is igazolják a tanító részeg voltát. A hivatolt korcsmáros is arról tesz tanubizonyságot, hogy vádlott, ha őt meglátogatta — ez soha sem italmérőjében, hanem vagy boltjában, vagy magán lakásában történt, — és hogy onnan üzent egyszer a boltos megbízottja által iskolájába, hogy a gyermekek hazamehetnek, ez nem bizonyít vádlott részeg volta mellett.

A Kis Imre tanu vallomása is ellenmond panaszlók

állításának, mintha vádlott Nagyszántóról az ő szekerén jöve haza, ittas vagy részeg lett volna.

Elejtendő volt az a vád is, mely Bugner Lajosra hivatkozással azt mondja, hogy vádlott Merzsány Eleket kisebbitette, becsmérelte volna, mivel Bugner Lajos tanuvallomásában azt vallja, hogy ő vádlottnak ilyen értelmű nyilatkozatára nem emlékszik.

Hasonlóképen el kellett ejteni azt a vádat is, mely vádlottat azzal terheli, mintha Berey András nagykeréki-i lakos ellen sértő, gyalázó kifejezésekkel élt volna, mert bár e vádat egy tanu igazolja ugyan, de egy az, hogy az egyedül álló tanu vallomása teljes bizonyítékul el nem fogadható, más az, hogy maga Berey András sem lépett fel e tekintetben vádló gyanánt, a mennyiben sem a vizsgálat alkalmával nem jelent meg — bár idézve volt — sem e fegyelmi bírósági ülésre számára megidézést nem fogadta el. Külömben is vádlott vallomásaiból is az tűnik ki, hogy ő, ha mondott is valamit, tréfából mondta és ha esetleg mondásának sértő ele volt is Berey András ellen, azokat nem történeteknek kérte és kéri tekinteni.

A panaszlóknak egyházmegyei gondnokhoz pótlólag benyújtott kérvénye elutasítandó — az abban kért újabb tanukihallgatás és a fegyelmi eljárásnak az esperes ellen is kiterjesztése szintén mellőzendő volt, mivel a kérvény a szabályszerű vizsgálat megtartása után adatott be s amaz alkalommal minden bejelentett tanu kihallgattatott, továbbá mert az esperes felett fegyelmi eljárás megindítása az egyházmegyei bíróság hatáskörén kívül esik.

Mindezen indokok alapján vádlott tanító az ellene emelt vádak s azok követelményei alól felmentendő, panaszlók kérésükkel elutasítandók s a vizsgálat alkalmával felmerült költségek megfizetésében elmarasztalandók voltak.

Ez ítélet a jelenlevő felek előtt meghirdettetvén, Benicsik Gyula tanító az ítéletben megnyugvását, panaszlók pedig Sipos Imre kivételével felebbezésüket bejelentették.

Betürendes tárgymutató

a bihari ev. ref. egyházmegye 1902. évi április 24-én Nagyváradon
tartott gyűlése jegyzőkönyvéhez.

Szám.

Alispáni hivatalhoz a körözs-topai ev. ref. hivek ügyében megkeresés intézendő	16
Bencsik Gyula nagy-kereki-i tanító az ellene emelt fegyelmi panaszok alól felmentetett fegy. bírósági ítélet	43
Benedek Blanka a h.-k.-ujlaki nőtanítóságban megerősítettik	43
Cseh Ferencz kügyi tanító panasza ügyében vizsgálattal a visitatio megbizatik közig. bir.	42
Cseke Antal f.-vásárhelyi lakos az egyházfiség vitelére, vagy váltságfizetésére utasittatik	14
Csernák Béla a furtai lelkészségben megerősítettik	30
Csőkmőnek a harangozásból gyűlt pénzéből 1600 kor. torony- óra építésre használása engedélyeztetik	35
Érmelléki indítvány, a belhivatalnokok gyermekeinek több jó- tétemény adása iránt pártoltatik	2
Esperesi jelentés az 1902. ápril 24-ki közgyűléshez	18
Fráter Imre dr. a leányinternátus igazg. bizottságába újabb öt évre megválasztatik	13
Fugyi-vásárhelyi lelkészségben Sziky Ádám megerősítettik	47
Fugyi bérszerződése a II-ik tanteremre jóváhagyatik	48
Fugyi lelkésze Borsos István és neje Tóth Mária 200 kor. alapítványt tesz	49
Fugyi a II-ik iskola építése költségeinek folyósítását bejelenti Fugyi az árvizveszélytől szabadulás emlékére szombaton dél- után istenitiszteletet tart	50

Fugyi bejelenti összes ingatlanainak a 108. sz. betétben telek- könyveztetését	51
Fugyi bejelenti lelkészlakának felépítését és szakértői vizs- gálat után átvételét	52
Furtai rendes lelkészségben Csernák Béla megerősítettik . .	14
Füredi Lászlóné urnő a leányinternátus igazg. bizottságába ujabb öt évre megválasztatik	18
H.-K.-Ujlak nőtanítóóságában Benedek Blanka megerősítettik .	43
H.-K.-Ujlak leányiskolája építésére ingatlanok vétele és el- adása engedélyeztetik	45
H.-K.-Pályi adózási osztályba sorozásához még több osztályt vegyen föl	46
Keresztesi Károly a kisszántói lelkészségben megerősítettik .	15
Kismarja közalap járuléka megváltása öt évre, pártolólág fel- terjesztetik	36
Kis-Szántó rendes lelkészségében Keresztesi Károly megerő- sítettik	15
Kocsis Irén gyámdija február és augusztus hónapok elején adassék ki	37
Körözs-nagyreví missiói jelentés	16
Körözs-topai temető ügyében eljárásra az ügyész megbizatik	31
Lelkészgyámoldai pénztárnok utasittatik a számvizsgáló bizott- ság észrevételei szerint	7
Lelkészek kongruájuk után a 10 ⁰ / ₀ belépési és 2 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ évi já- rulékok befizetésére utasittatnak	28
Lévai Mihály gyámpénztárnok óvadék tétele iránt indítványát a jövő gyűlésre adja be	8
Magyar-Kakucs lelkészlaka építéséhez újabb kevesebbe kerülő tervet adjon be	26
Majláth Ferenczné adóügyi felelőszése elutasittatik közíg. bíróság Mező-Telegd temploma tetejét — ha az orsz. műemlék biz. engedi — kijavithatja arra ingatlanát eladhatja	24
Mező-Telki legelője elkülönítése végett a pert haladéktalanul kezdje meg	34
Merzsány Elek és társai — a Bencsik Gy. tanító elleni fe- gyelmi panasz költségeiben marasztaltatnak	fegy. bíróság
Nadányi Jenőné urnő az internátus igazg. bizottságába újabb öt évre beválasztatik	18
Nagy Géza dr. kir. ügyész a nőtanítóképző nagybizottsága tag- jául választatik	23

Nagykeréki templom és toronyjavításra és orgonaépítésre tett kivetési kulcsa jóváhagyatik	44
Nagyvárad leányinternátusa pénztárainak számadásai jóvá- hagyatnak	17
Nagyvárad leányinternátusa igazg. bizottságába újabb öt évre tagok választatnak	18
Nagyvárad nőtanítóképző-intézete 1901. jul—decz. 31-ig tartó számadása jóváhagyatik	19
Nagyvárad nőtanítóképző intézete ügyében az egyházkerülethez felterjesztés intéztetik	21
Nagyvárad nőtanítóképző intézete nagybizottságába Nagy Géza dr. és Varró Domokos beválasztatik	23
Nagyvárad nőtanítóképző intézete mellé gyakorló iskola felál- lítását elvállalja	20
Nyüvednek néhai Bélteki Géza 100 kor. alapítványa vissza- adatik és harangalapra közpénztárba kezeltetik	27
Országos lelkészi gyámintézet számadása jóváhagyatik	9
Országos közalap számadása és 1902. évi járulékai megerősít- tetnek	10
Pelbárhida lelkészlaka felépítése bejelentetik s ahhoz kivetési kulcsa jóváhagyatik	25
Pósalaka határozata a más felekezetűek temetkezése és ha- rangoztatási díjára nézve elbiráltatik	39
Pósalaka határozata a más felekezetűek tandíjfizetésére meg- erősítettik	40
Pósalaka iskolaépítési kivetése 5 évre jóváhagyatik annak el- lenőrzésére a visitatio utasítottatik.	41
Pósalaka lelkésze és tanítója adózás ügyi felebbezése elintéz- tetik , közig. bíróság	
Ritoók Zsigmond és neje az internátus igazg. bizottságába újabb öt évre megválasztattak	18
Szabó Károly az internátus igazg. bizottságába újabb öt évre megválasztatott	18
Szalárd ingatlanok községnek átadására hozott határozata a kerületre felterjesztetik	32
Sziky Ádám a fugyi-vásárhelyi rendes lelkészségben megerősít- tettek	13
Tanítótestület gyámintézeti alapszabályai némely észrevéte- lekkel jóváhagyatnak	12

Tataros központtal szervezendő missiói kör ügyében a kerületre felterjesztés tételik	38
Tisza Kálmán halála fájdalommal tudomásul vétetik, emléke megörökítettetik s a nagy-szalontai egyházmegyéhez részvét-irat intéztetik	3
Váncsod egyház a lelkészgyámoldai évi járulék fizetése alul fel nem mentetik	29
Varró Domokos államépítészeti főmérnök a nőtanítóképző nagybizottságába tagul választatik	23

A bihari ev. ref. egyházmegyei tanító-gyámolda

ALAPSZABÁLYAI.

I. Czim.

1. §. Bihari ev. ref. egyházmegyei tanító-gyámolda.

II. A gyámolda czélja.

2. §. A bihari ev. ref. egyházmegye tanító özvegyei, árvái, ugy szintén a szolgálatra képtelenné vált tanítók részére gyámdíj biztosítása.

III. A gyámolda tagjai.

3. §. A gyámolda tagjai azok, kik az alábbi 5. §., illetve az 5. §. 1. és 2. jegyzete alapján már jogosultságot nyertek, továbbá azok: a kik ugyancsak az alábbi 5. §. rendelkezésének a f. 1901. év november 1-ig eleget tesznek. Ezen időn túl a gyámolda tagokat egyáltalán nem vesz fel.

4. §. Az állásukról lemondott, vagy más egyházmegyébe, vagy állami, illetve községi jellegű iskola köteleibe átlépett tanítók jogai, ugy szintén kötelességei, a gyámoldával szemben megszűnnek; azonban a gyámpénztárba az 5. §., illetve az 5. §. 1. jegyzete alapján tett befizetésük 75 százalékát kamat nélkül visszkapják.

JEGYZET. A más egyházmegyébe átlépett tanítók, ha különben az alábbi 6. §-ban körülírt köteleknek eleget tesznek, továbbra is jogosult tagok maradnak.

IV. Tagok kötelessége.

5. §. A tagok a gyámoldai alap javára, a belépéskor egyszersmindenkorra életkor szerint fizetnek és pedig 20 éves életkort betöltött rendes tanító 40 koronát, 21 évet betöltött rendes tanító 44 koronát. Azaz, a husz éven felül minden év után a 40 koronán 4 koronát. Az e czimen befolyó jövedelmek az alaptőkéhez csatolandók.

JEGYZET. Az egyházmegye kebelében jelenleg működő, vagy innen ez előtt más egyházmegyébe átlépett azon tanítók, kik régebbi szabályok alapján szereztek jogokat a gyámoldával szemben, — e §-ban nem érintetnek.

2. JEGYZET. Az egyszersmindenkoron fizetendő összeg, a belépő körülményei szerint 5 év alatt egyenlő részletekben s törleszthető. Ez esetben azonban az egyszersmindenkoron befizetendő összeg után 6⁰/₀ fizetendő.

6. §. Minden tag fizet évenként részvény díjul a fizetése után fél százalékot, mely azonban 4 koronánál kevesebb nem lehet.

1. JEGYZET. A hivatali fizetés alatt az országos tanítói nyugdíjra közigazgatási hatóságilag megállapított fizetés értetik.

2. JEGYZET. Az évi tagsági díjak készpénzben a Canonica vizitatio által szedtetnek be s számoltatnak el. Az ez idő szerint más egyházmegyében szolgáló tagok tagsági díjaikat minden év deczember 15-ig kötelesek a pénztárba befizetni.

V. A gyámolda jövedelmi forrása.

7. §. A gyámolda jövedelmi forrását alkotják:

a) Az alaptőke évi kamatának egyötöde, levonva belőle a tisztviselők fizetését s esetleg felmerülő kiadásokat.

b) A tagok által hivatali fizetésük után esedékes fél százalék évi járulék, ajándékok, alapítványozások.

JEGYZET. Az újonnan belépők által egyszersmindenkoron fizetendő összeg az alaptőkéhez csatolandó. Az alaptőke évi kamatainak egyötödéből megmaradt összeg szintén tőkésítendő. Gyám díjakra az évi kamat négyötöde hiánytalanul kiosztandó.

VI. A gyámolda vagyonának kezelése.

8. §. A gyámolda vagyona takarékpénztárilag kezelendő; esetleg egyeseknél, vagy testületeknél első helyeni betáblázás mellett is gyümölcsöztethető. Midőn azonban a

jogosult s évi tagsági díjat fizető gyámoldai tagok száma 10-re apad le, a gyámoldai vagyon kezelésére a bihari ev. ref. egyházmegye kéri fel, az alábbi 22. és következő §§-ban megjelölendők figyelembe tartása mellett.

VII. A gyámdijasok segélyezése.

9. §. A segélyezés a polgári év végével határoztatik el s a segély mindenkor január hó első felében utólagosan egy összegben adatik ki a jogosultaknak. A gyámdíj élvezésére való jogosultság kezdetét veszi a nyugalmazott vagy munkaképtelenné vált gyámoldai tag tanítókra, valamint azok özvegyei és árváira nézve azon napon, a melyen a tanítói javadalmat élvezni megszűnnek. A esonka évben a gyámdíj összeg mennyiségét, egy egész évi gyámdíj megfelelő hányada képezi.

10. §. Az osztalékul jutó segélyösszeget az év végével kimutatott alaptőke kamatának négyötöde képezi.

11. §. A segélyösszeg a nyugalmazott, vagy munkaképtelenné vált tanítók, tanító özvegyek és árvák közt, az árvákra az alábbi 13. §-ban kifejezett külön intézkedések épségben tartásával családonként egyenlően osztatik szét.

12. §. A segélyre való jogosultságra megkivántatik, hogy az elhalt, vagy nyugdíjazott gyámoldai tag, a gyámoldával szemben mindennemű fizetési kötelességének eleget tett legyen. Elhalt gyámoldai tag családjainak azonban megengedtetik, hogy a férj, illetve apa után, fennmaradt gyámoldai adósság az évenkénti esedékes segély összegből oly arányban tartassék vissza, illetve törlesztessék, a milyen arányban azt az elhalt gyámoldai tag befizetni tartozott volna. Ugyanaz a kedvezmény kiterjesztetik az időnap előtt munkaképtelenné vált, azon gyámoldai jogosultakra is, a kiknek a gyámoldával szemben tartozási kötelességeik vannak.

13. §. *Segélyezendők:*

a) A hivatal viselésre alkalmatlanná vált és nyugdíjazott gyámoldai tagok.

b) Özvegy tanítónők férjhez menetelőkig. Az özvegy tanítónő férjhezmenetele azonban, a gyermekek jogait nem érinti.

c) Egészen árvák, ilyenekül tekintetvén az újból férjesült tanítónék gyermekei is. Az árvák tekintet nélkül számukra egy özvegyi gyámdijban részesülnek.

1. JEGYZET: Az árva fiúk betöltött 18 éves korukig, illetve ha tudományos pályára készülnek, 20 éves korukig; árva leányok férjhez menetelőkig, vagy önálló pályára lépésökig, illetve 24 éves korukig; munkaképtelen árva leányok pedig egész életök folyamán át, évenként és családonként egy egész özvegyi díjat nyernek.

2. JEGYZET: Az önvétségök miatt egyházi végérvényes ítélettel hivataltól megfosztott gyámoldaitag tanítók gyermekei, az 1. jegyzet kedvezményeit élvezik.

VIII. A gyámdijasok segélyezésének módja s kellékei.

14. §. A gyámoldai tag tanító halála, hivatal viselésre képtelenné létele, illetve nyugdíjaztatása után a segélyezés a legközelebb következő év január hó 1-ével, illetve a 9. §-ban megjelölt időben veszi kezdetét.

15. §. A gyámdijra jogosultak, igényeiket igazoló bizonyítványukat a gyámolda elnökéhez adják be. E bizonyítványok a következők: 1. Egyszer s mindenkoron családi értesítő bélyeg nélkül. 2. Évenként az anya életben létét, özvegyi állapotát, illetve a gyermekek életbenlétét, esetleg tanulói pályán létüket igazoló bizonyítvány, mely a gyámdij felvételét nyugtató okmányra vezetendő, mindig a helyi lelkész által.

IX. A segélyezés megszűnése.

16. §. A gyámdij segély kiadása megszűnik a nyugdíjasra nézve: ha meghal, vagy ev. ref. vallását elhagyja, özvegy tanítónéra nézve, ha férjhez megy, ha erkölcstelen életmód folytatása által magát megbélyegzi, ha ev. ref. vallását elhagyja, ha meghal, — árvákra nézve, ha a meghalározott kort eléri, illetve önállóká lesznek. — A munkaképtelen árva leányokra nézve érintetlenül maradván a 13. § 1. jegyzetében kifejezett rendelkezés.

X. A gyámolda ügyeinek vezetése.

17. §. A gyámolda ügyeit intézi a közgyűlés és választmány.

18. §. Közgyűlés évenként legalább egyszer tartandó, melyen a választmány által előterjesztett ügyek felül bi-

ráltnak. A közgyűlés 3 évenként tisztújítást rendez, választja az elnököt, alelnököt, pénztárnokot, jegyzőt, választmányul 5 tagot. A szavazás a gyámoldai elnökhöz czimzetten levélileg is történhetik. A választás eredménye az egyházmegyei közgyűlésnek megerősítés végett bejelentendő. Érvényes határozat hozatalra a tagok fele részének jelenléte szükséges. Ha pedig kellő számban meg nem jelennének a tagok, az újonnan összehívott közgyűlésen a jelenlevők, — tekintet nélkül számukra, — végérvényesen határoznak.

19. §. A választmány, melynek tisztviselői a közgyűlésnek is tisztviselői, gyűléseit rendszerint a közgyűlés előtt tartja meg, a mennyiben megvizsgálja a pénztárnok 3 példányban elkészített számadásait, felosztja a jogosultakká váltak közt az évi gyámdíjat, — a közgyűlés elé terjesztendő javaslatokat előkészíti. Érvényes határozat hozatalra a tisztviselőkön kívül a választmány háromötöd részének jelenléte szükséges, határozat képtelenség esetén összehívott második választmányi gyűlésen a jelenlevők, számukra való tekintet nélkül határoznak.

20. §. A tisztviselők évi tiszteletdíja a tőkésítendő egy ötöd kamatból vétetik ki és pedig az elnök számára levelezési költségeinek külön felszámolhatása mellett, — évi 20 korona; a pénztárnok számára évi 60 korona és a jegyző számára évi 30 korona, a gyűlésen megjelent választmányi tagoknak fejenként 2—2 korona.

21. §. A köz és választmányi gyűlésekről vezetett jegyzőkönyvek, tudomásulvétel végett, az esperesi hivatalhoz felterjesztendők.

XI. Záradék.

22. §. Az alapszabályok rendszerint 6 évenként, de esetleg időközben is helyesbithetők, az egyházmegyei közgyűlés elé, megerősítés végett felterjesztendők. A helyesbítés azonban a gyámolítottak már megszerzett jogait nem csorbíthatja.

A mikor a tényleges és évi részvénydíjat fizető tagok száma 10-re apad, akkor a gyámolda, mint ilyen, önállólag működni megszűnik, összes vagyonát, a bihari ev. ref.

egyházmegye kezelésébe bocsátja át a következő feltételek mellett:

a) Az átadott alapítványi összeg kezelésére a Nagytiszteletű és Tekintetes egyházmegye által megválasztott bizottságba, a megmaradt gyámoldaitagok saját kebelökből választanak mindenkor 2 tagot.

b) A bihari ev. ref. egyházmegye az átvett gyámoldai vagyont, örök időkre fentartja s arról külön számadást vezet.

c) A gyámoldai, vagyon négyötödrészét a jogosult gyámdijasok közt, kik akkor már ez iránti jogaikat az esperesi hivatalnál igazolják, egyenlő részben szétosztja, azzal a korlátozással azonban, hogy egy-egy gyámdijra jogosult család 200 koronánál föbbre évenként igényt nem tarthat.

d) A gyámolda évi jövedelmének négyötöd részén felül esetleg maradó összeget az egyházmegyei közgyűlés a nagyvárad prot. tanítónő képezde pénztárába utalja be. Az évi jövedelem egyötöde mindaddig, míg gyámdijra jogosultak lesznek életben, a tőkéhez csatolandó.

23. §. A bihari ev. ref. egyházmegye tulajdonába átbocsátandó vagyon évi jövedelmének felhasználására vonatkozólag következőkben intézkedik:

a) A jogosult gyámdijasok elhalálozása után a gyámoldai vagyon jövedelem egészben a nagyvárad protestans tanító képezdébe felveendő azon leánytanulók ellátására fordítandó, a kik családi értesítővel igazolják e tanítógyámolda alapító s fentartó tagjaitól lett törvényes eredetüket. Ha azonban az egyenlő jogigénynyel bírók közt, esetleg más vallásuak is lennének, ezek előtt az ev. ref. vallásuak mindig előnyben részesítendők.

b) Ha e §. a) pontjában említettek nem jelentkeznének olyan számban, hogy az alap vagyon évi jövedelme kimerítették, a jótétemény kiterjesztendő lesz, első sorban a bihari ev. ref. egyházmegye egész ev. ref. tanítótestületének jelentkező gyermekeire, másodsorban pedig a bihari ev. ref. lelkészek jelentkező leány gyermekeire és végül, ha az iskolák államosítása ténynyé válnék; a bihari

ev. ref. egyházmegye területén működő minden ev. ref. vallásu tanító jelentkező leány gyermekeire.

24. §. Ez alapszabály érvénybe lép, a megerősítő egyházmegyei határozat meghirdetésekor.

Az alapszabály helyesbitésére kinevezett bizottság megbízása folytán.

Engi Ferencz, s. k.

tan. gyámoldai pénztárnok.

Daróczi József, s. k

választmányi jegyző

Telegdi Károly, s. k.

tan. gyámoldai pénztárnok.

